Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 8. června 2021
Č. j.: MZP/2021/620/955

Vážený pane senátore,

obdržel jsem Váš dopis ze dne 27. dubna 2021. K některým dotazům jsem si vyžádal potřebné podklady a nyní, na základě jejich posouzení, uvádím níže informace, které považuji za podstatné.

Nejprve zareaguji na dotaz z předchozí korespondence ohledně spolupráce s vlastníkem areálu Pravčické brány. Jako příklad uvedu některé konkrétní akce, které byly uskutečněny v loňském roce. Došlo k opravě a výměně vodovodního řadu k areálu Pravčické brány s využitím nové bezpečnější technologie a byly opraveny a obnoveny vsakovací vrty pro existující ČOV. S vlastníkem byla projednána výměna stávající ČOV a její přemístění z areálů Pravčické brány. Po provedení potřebných složitých průzkumů a zaměření, a po pečlivém projednání trasy a způsobu položení kanalizačního potrubí a umístění ČOV, je zahájeno stavební řízení. Po jednání se Správou Národního parku České Švýcarsko (dále jen „Správa") vlastník areálu Pravčické brány provedl výměnu nevhodných historických asfaltů za přírodní pískovcovou dlažbu a provedl drenáž a odvodnění vyhlídky pod Pravčickou bránou. Ještě bych chtěl uvést, že vlastník areálu Pravčické brány na své náklady provedl opravu a statické zajištění třech můstků na turistické stezce ve vlastnictví Správy a provedl opravu samotné stezky, na několika místech poškozené přívalovým deštěm a opěrné zdi pod Pravčickou bránou. Na podnět Správy byly rovněž odstraněny některé nefunkční části zařízení v areálu (staré hromosvody, vedení apod.). Dle informace od vlastníka areálu Pravčické brány byly na výše uvedené práce vynaloženy prostředky ve výši cca 1,5 mil. Kč. Správa kontroluje pravidelně provoz areálu Pravčické brány, a to prostřednictvím strážců, stavebního odboru či geologické čety. Správa skutečně obdrží několikrát za rok podnět od návštěvníků kvůli zápachu od ČOV. Vždy byla provedena kontrola včetně nezávislého odběru vzorků odpadní vody, která žádné porušení norem nezjistila. Tento problém, který je způsobený technologickými podmínkami, by měl být odstraněn přemístěním ČOV mimo areál.

K otázce rekonstrukce budovy Sokolího hnízda Vám mohu sdělit, že vlastníkem Pravčické brány byl v loňském roce po předchozím jednání se Správou vypracován koncept revitalizace budovy výletního zámečku Sokolího hnízda. Následně bylo vlastníkem areálu dáno paralelní

zadání třem architektonickým kancelářím k dopracování konceptu, aby z nejlepšího výsledku vzešel podklad pro stavební řízení, které by mělo být zahájeno v létě letošního roku. Cílem projektu je mj. i celoroční zprovoznění areálu.

Co se týče kempu na Mezní Louce, tak ten v současné době provozuje na základě pachtovní smlouvy soukromý subjekt. Při provozu kempu jsou dle sdělení Správy zajištěny standardní provozní podmínky. Individuální pochybení však pravděpodobně zcela vyloučit nelze. Poznatky, které ve svém dopise uvádíte, Správa projednala s provozovatelem a bude věnovat zvýšenou pozornost kontrole podmínek, za kterých je areál provozován. Je zřejmé, že dojem hostů z pobytu v tomto ubytovacím zařízení je ovlivněn tím, že se jedná o zastaralý areál před celkovou rekonstrukcí. Není pochyb o tom, že toto místo vyžaduje zásadní přeměnu. Zde bohužel musím konstatovat, že ve věci rekonstrukce kempu se dlouhou dobu nedaří dosáhnout souladu mezi představami Správy a zřizovatele. Aktuálně byla Správa upozorněna, že je třeba upravit projektovou dokumentaci a minimalizovat jak investiční, tak provozní náklady. Zároveň s tím byla Správa požádána o předložení předběžného návrhu harmonogramu realizační části akce včetně harmonogramu získání všech povolení a výběru dodavatele.

K procesu hodnocení národních parků považuji za důležité upozornit, že cílem tohoto hodnocení bylo získat objektivní údaje z regionů národních parků (dále jen „NP"), které by vyhodnotily fungování správ jednotlivých NP v rámci těchto regionů. Nejednalo se tedy „pouze" o klasický sběr dat o monitoringu předmětů ochrany či návštěvnosti, ale o získání informací o zapojení správ NP do fungování regionu v širším pojetí. Proces hodnocení byl proveden pětičlennou skupinou externích odborníků na různé oblasti související s činností správ NP a vycházel nejen z dat MŽP a správ NP, ale především z rozhovorů s celou řadou zástupců regionu (zástupci samospráv, podnikající subjekty, organizace zaměřené na výchovu a vzdělávání a další). Inspirací byl obdobný proces, který probíhal v letech 2009-2011 v Německu a později v Rakousku. Vzhledem k tomu, že byla po nezbytných úpravách vyvolaných odlišnou legislativou použita obdobná metodika, lze výstupy využít i k porovnání postavení správ v mezinárodním kontextu. Dalším plánovaným postupem by mělo být zopakování hodnocení po určité době (např. po 10 letech). Na evaluaci bylo vynaloženo celkem 1 560 000 Kč (500 tis za hodnocení NP Šumava a KRNAP, 250 tis. za hodnocení NP České Švýcarsko a NP Podyjí a 60 tis. syntetická zpráva).

Ke konkrétním dotazům uvádím:

1. Syntetická zpráva z Hodnocení národních parků v ČR byla dokončena v prosinci 2019 a poradou vedení MŽP projednána počátkem roku 2020, některá dílčí hodnocení byla dokončena rovněž v roce 2019, je tedy obtížné v tuto chvíli hodnotit, zda a jak se výstupy projevily v konkrétní činnosti správ, k čemuž relevantně dojde až v dalších letech. Správy jednotlivých NP se zabývají jednotlivými konkrétními doporučeními, v případě NP České

Švýcarsko to byl např. vznik mezinárodní vědecké rady NP České Švýcarsko a NP Saské Švýcarsko, byla ustanovena pracovní skupina při radě NP pro rozvoj cestovního ruchu či byl navržen a zadán projekt Koncepce EVVO Národního parku České Švýcarsko.

2. Cílem hodnocení bylo vyhodnotit i fungování regionu v oblastech, které nespadají přímo mezi povinnosti správy NP podle zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (dále jen „ZOPK") či podle zřizovací listiny. Splnění velké části doporučení nebude správám formálně nařizováno z pozice zřizovatele, neboť to nepovažujeme za nezbytné. Cílem je spíše organizovat pravidelná setkání se zástupci správ k naplňování úkolů a závěrů hodnocení. První z těchto setkání se uskutečnilo 18. 10. 2019 v době vzniku syntetické zprávy. Další každoročně plánované setkání bylo z objektivních důvodů (vyhlášený nouzový stav) odloženo a uskuteční se v letošním roce. Některé úkoly jsou pravidelně probírány při setkání s řediteli správ NP.

3. Proces hodnocení splnil z pohledu MŽP svá očekává, hlavní závěry jsou uvedeny v syntetické zprávě a v souhrnu k jednotlivým hodnotícím zprávám. Vzhledem k celkovému rozsahu hodnocení (cca 500 stran textu a 400 stran příloh hodnotících formulářů) není možné stručně uvést, co z hodnocení vyplynulo.

4. a) Odborná data, např. o výskytu druhů jsou postupně spravována za využití aplikací Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (např. nálezová databáze ochrany přírody), ukládání a správa ostatních dat (především údaje o lesním hospodaření a další ekonomické údaje) jsou průběžně řešeny z pozice zřizovatele.

b) Z hlediska vnímání NP pochází ke zpracování řady analýz a dalších studií. Lze uvést např. cíleně zadanou studii „České veřejné mínění a letecké aktivity v národních parcích ČR", která obsahuje celou řadu údajů o veřejném mínění i nad rámec svého názvu a základního zadání, či socioekonomické výzkumy návštěvnosti NP, které postupně vznikají ve spolupráci s přeshraničními národními parky, např. studie z KRNAP je zveřejněna zde: https://www.krnap.cz/data/File/projekty/spolecny_pristup_pece/190903zaverecna_zprava_final.pdf.

c) Regionální rozvoj není primárním úkolem správ NP, které by se dle našeho názoru měly podílet na činnosti pracovních skupin, kde by měly zastávat pozice odpovídající jejich zákonnému poslání, měly by na dané problematice s dalšími subjekty spolupracovat, neměly by však být hlavním hybatelem v této oblasti.

5. S každoročním hodnocením národních parků se nepočítá. Doporučení hodnotitelů se do praxe zavádějí postupně. Vzhledem k jejich množství nelze stanovit podrobný harmonogram.

Co se týče financování národních parků, tak zde bych Vás chtěl ujistit, že MŽP průběžně sleduje hospodaření všech svých resortních organizací. Příspěvek pro jednotlivé resortní organizace je stanoven na základě plánů hospodaření, které resortní organizace předkládají před zpracováním návrhu rozpočtu. Na základě projednání těchto plánů a s ohledem na možnosti rozpočtu kapitoly jsou stanoveny příspěvky na následující rozpočtové období. V průběhu každého roku je sledován vývoj hospodaření a na základě aktuálního vývoje reaguje MŽP případným posílením příspěvku. V předchozích letech tak MŽP reagovalo mimo jiné i na pokles tržeb správ národních parků v důsledku situace na trhu se dřevem.

Dále bych Vás chtěl informovat, že MŽP připravuje zadání projektu, jehož cílem je vytvoření metodiky pro sledování dopadů/vlivů návštěvnosti na ZCHÚ a jiná přírodně zranitelná území. Očekáváme, že metodika umožní jednotlivým orgánům státní správy ochrany přírody dlouhodobě a jednotně vyhodnocovat dopady aktivit vázaných na návštěvnost jako jednoho z aktuálně nejvýznamnějších aspektů cestovního ruchu v chráněných území ČR.

Ke zmiňované kůrovcové gradaci na území NP České Švýcarsko bych chtěl uvést, že proti šíření kůrovce bylo od počátku gradace v roce 2018 zasahováno v souladu se zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění, při respektování limitů platných pro NP dle ZOPK. V důsledku těchto zásahů začaly vznikat holiny, jejichž rozsah se rychle zvětšoval. Šíření kůrovce však bylo tak intenzivní, že další asanační zásahy by vedly k velkoplošnému odlesnění, ale kůrovcovou gradaci by se zastavit stejně nepodařilo. Další postup by se navíc dostal do rozporu s dlouhodobými cíli ochrany a základními ochrannými podmínkami NP. Nevyhnutelné by v případě plošné asanace bylo i zhoršení stavu a poškození předmětů ochrany jak Evropsky významné lokality České Švýcarsko, tak Ptačí oblasti Labské pískovce. Přesto Správa v tzv. pufrační zóně, což bylo území vymezené při hranici NP, realizovala stále nahodilou těžbu s cílem omezit šíření kůrovce na pozemku sousedních vlastníků lesa. Zde byly asanační zásahy prováděné v průběhu let 2018 a 2019 a částečně i v roce 2020. Následně na základě terénních šetření a podkladů předložených převažujícím sousedním vlastníkem lesů bylo vyhodnoceno, že zásahy v této ochranné zóně již postrádají smysl, jelikož intenzita rozšíření kůrovce je obdobná jak na území NP, tak v navazujícím území a šíření kůrovce již probíhá bez přímých souvislostí s ohnisky v NP. Další zásahy v pufrační zóně by vedly pouze k úplnému odlesnění na obou stranách hranice NP, nikoliv však k účelu, ke kterému bylo toto území vymezeno. Zásahy k zajištění bezpečného provozu na silnicích a některých účelových komunikacích zde však jsou prováděny i nadále.

Bezpečnostní zásahy podél turistických tras jsou činností umožněnou ZOPK ve výjimečných případech ve všech zónách NP, v případě většího rozsahu je však nutné hodnotit jejich soulad s ochrannými podmínkami NP a také jejich možný dopad na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000. Např. v podmínkách NP České Švýcarsko jsou cesty často vedeny jedním ze stěžejních přírodních biotopů (podmáčené smrčiny) a právě zde se dostávají

bezpečností těžby do střetu s limity danými ZOPK. Kácením stromů v těchto lokalitách totiž dochází k rychlé a výrazné změně mikroklimatických podmínek, na kterou jsou společenstva skalních roklí a hlubokých údolí velmi citlivá a může tak dojít k významnému vlivu na strukturu a funkci ekosystémů. Správa v současné době připravuje řešení, které by umožnilo cesty nadále využívat se snížením rizik a kterým by zároveň nedošlo k rozsáhlým těžbám se všemi negativními dopady na lesní ekosystémy, případně na stav lesních komunikací. Jsem přesvědčen, že je nezbytné nalézt takové řešení, které nebude mít významný negativní dopad na cíle ochrany přírody v tomto jedinečném území, a které při respektování předchozího kritéria umožní zachovat maximální možnou míru dosavadního zpřístupnění území národního parku pro jeho návštěvníky.

Zonace všech NP byla navržena a schválena v souladu s ustanovením § 18 ZOPK. Dle stávající legislativy může být projednávání změn zón ochrany přírody NP zahájeno nejdříve 15 let po nabytí účinnosti vyhlášky, kterou byly zóny ochrany přírody daného NP vymezeny. Na zásadní změnu v ekosystémech NP ČŠ, ke které došlo v průběhu projednávání nové zonace a po jejím schválení a na kterou upozorňujete, bude Správa a MŽP reagovat specificky nastavenými způsoby péče, které jsou obsaženy v dokončovaném návrhu zásad péče o NP, které budou v průběhu letošního roku dohadovány s radou NP. V tomto dokumentu bude na rozdíl od schválené zonace zohledněn aktuální stav ekosystémů.

Ve svém dopise dále požadujete řadu velice podrobných informací a konkrétních údajů týkajících se činnosti jednotlivých správ NP. Velké množství dat je k dispozici ve výročních zprávách (ročenkách) jednotlivých správ NP, které správy NP pravidelně zveřejňují na svých internetových stránkách. Pokud máte zájem o další podklady či údaje, doporučuji si je vyžádat přímo od ředitelů správ NP.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec

Vážený pan
Ing. Zbyněk Linhart
senátor
Senát Parlamentu ČR
Praha

Ověřovací doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Ověřuji pod pořadovým číslem **139339802-257981-210617093653**, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické, skládající se z **3** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Zajišťovací prvek: **bez zajišťovacího prvku**

Ověřující osoba: **Irena Hrabalová - Sekce politiky a mezinárodních vztahů**
Vystavil: **Ministerstvo životního prostředí**

V Praze dne **17.06.2021**

139339802-257981-
210617093653

Elektronický podpis
Irena Hrabalová
Ministerstvo životního prostředí
17.06.2021 09:37